Uteserveringar i Avesta centrum

Råd och Riktlinjer

Avesta Kommun
Polisen i Avesta

Gäller från 2010-01-01
Kompletterad i dec 2019

Förord

Denna skrift är till för dig som vill öppna uteservering i anslutning till café eller restaurang. Här finner du idéer och tips till hur din uteservering kan utformas men också de krav kommunen ställer för att du ska få använda allmän mark för serveringen. Riktlinjerna gäller för Avesta stadskärna men de kan också vara vägledande för andra stadsdelar och samhällen i kommunen. Där kan dock en friare syn på estetisk utformning accepteras.

Riktlinjerna har antagits av Fritid- och teknikstyrelsen 2009-12-17 och gäller från och med 2010-01-01.

Sedan 2013 har placeringen av uteserveringar efter Kungsgatans gågatedel, samt efter Markusgatan, flyttats ut i den s k möbleringszonen. Detta har resulterat i den bilaga som nu bifogas programmet. Hösten 2019 har programmet även uppdaterats avseende faktauppgifter och ändrade adresser.

Varför behöver vi riktlinjer?

Uteserveringar är ett mycket välkommet inslag i vår gatumiljö under årets varmare månader och de bidrar starkt till att göra stadskärnan levande. Mysiga, inbjudande uteserveringar berikar hela stadsmiljön och gör Avesta till en attraktivare stad för både kommuninvånare och besökare. Uteserveringarnas utformning har dock en mycket stor betydelse för hela stadsbilden och därför ställer kommunen vissa krav på deras form och funktion. Fortfarande ges naturligtvis stora möjligheter för de enskilda näringsidkarna att utforma sina serveringar på ett personligt sätt, vilket kan bidra till en vacker, spännande och varierad stadsmiljö. Meningen är inte att alla stadskärnans uteserveringar måste vara utformade på exakt samma sätt. Däremot bör de harmonisera med varandra och omgivande miljö. Det är också viktigt att uteserveringarna uppfyller kraven på tillgänglighet, brandsäkerhet etc.

Säsongens längd

I Avesta får uteserveringar förekomma under perioden 15 april – 15 oktober. Resterande tid av året ska marken vara tillgänglig för snöröjning, gatuskötsel m m men. Tillstånd för uteserveringar kan dock ges vid särskilda tillfällen.

Utformning

Allmänt

Målsättningen är att stadens uteserveringar ska vara en del av gatulivet och inte avskärma sig för mycket från omgivningen. När man sitter på uteserveringen ska man kunna ta del av det som händer utanför och på samma sätt ska man, som flanör på gågata och trottoar, kunna uppleva det folkliv som pågår på uteserveringen. Serveringar som är utformade med en konstruktion av fasta tak, väggar och golv är inte uteserveringar utan tillbyggnader, vilket ej behandlas i dessa riktlinjer. Tillbyggnader kräver alltid bygglov men är dock inte tillåtna på allmän plats.

Färgsättningen av inhägnader, parasoller, markiser och möbler har stor inverkan på omgivningen och bör därför göras med omsorg. Färgerna natur, mörkgrön, mörkgrå och svart upplevs som neutrala av de flesta och passar ofta bra in i en stadsmiljö. Det kan också vara effektfullt att använda färger som går igen i detaljer på närliggande bebyggelse. Däremot bör alltför grälla färger undvikas, eftersom uteserveringen annars kan upplevas som alltför dominerande i omgivningen.

När man anordnar en uteservering är det viktigt att tänka på att inte blockera brunnar, portar, utrymningsvägar osv. så att serveringen blir en säkerhetsrisk.

Placering

Uteserveringen bör placeras i direkt anslutning till serveringslokalen. Mellan servering och trottoarkant måste det finnas ett tillräckligt stort utrymme för att gångtrafikanter och funktionshandikappade ska kunna passera. Längs vissa gator i Avesta finns en rad träd närmast körbanan. Här kan uteserveringarna istället placeras i linje med trädraden så att gångbanan lämnas fri närmast husen. Längs Kungsgatans gågatedel samt efter Markusgatan ska uteserveringar placeras i den s k möbleringszonen (se bilaga). På gågator och gårdsgator kan uteserveringar även placeras på motstående sida/kvarter om så anses lämpligt av Polismyndigheten samt Teknisk service. Det kan t.ex. vara ett sätt att skapa en uteservering i soligt läge för restauranger och caféer som ligger helt i skugga. Regler för livsmedelshantering, säkerhet och ev. serveringstillstånd för alkohol måste naturligtvis ändå följas.

Golvet

Uteserveringar ska vara en del av gatan/torget och därför bör möblerna i allmänhet placeras direkt på marken. Trädäck och plastmattor är främmande inslag i en stadsmiljö och bör i normalfallet undvikas. Om underlaget är ojämnt, med t.ex. sviktande plattläggning, är det bättre att detta rättas till. Där det är stora nivåskillnader eller ojämnheter kan det ibland, undantagsvis, vara nödvändigt med ett trädäck men detta ska då vara så lågt som möjligt.

Räcken/Avgränsning

Alla uteserveringar på offentlig plats ska ha någon form av avgränsning för att underlätta för synskadade. Avgränsning är också ett krav för att få utskänkningstillstånd. För att uteserveringen ska smälta in i stadsmiljön bör avgränsningen vara så enkel som möjligt; meningen är att serveringen ska vara en del av gaturummet och inte upplevas som en extra byggnadskropp.

Inhägnaden ska vara genomsiktlig och inte för hög (mellan 80 och 100 cm). Uteserveringens charm ligger delvis i att det finns en kontakt mellan dess gäster och gatulivet utanför. Detta ska naturligtvis inte byggas bort med ogenomskinliga väggar.

Inhägnaden kan t.ex. bestå av enkla järnpollare sammanlänkade med grova rep eller fina kedjor. Gracila smideskonstruktioner brukar också passa bra i stadsmiljöer. Att använda blomlådor/krukor som en del av inhägnaden, samt som inredning, kan göra uteserveringen ännu mer inbjudande men det är då mycket viktigt att blomlådor samt växter är stadsmässiga och inte upplevs som för ”grovhuggna”. Trästaket av villamodell är däremot främmande inslag i gatubilden och ska undvikas.

För att underlätta för personer med ledkäpp ska det finnas en nedre tvärslå ca 10 cm från marken. Reklam är inte tillåtet på inhägnaden men den egna logotypen i liten skala är godkänd.

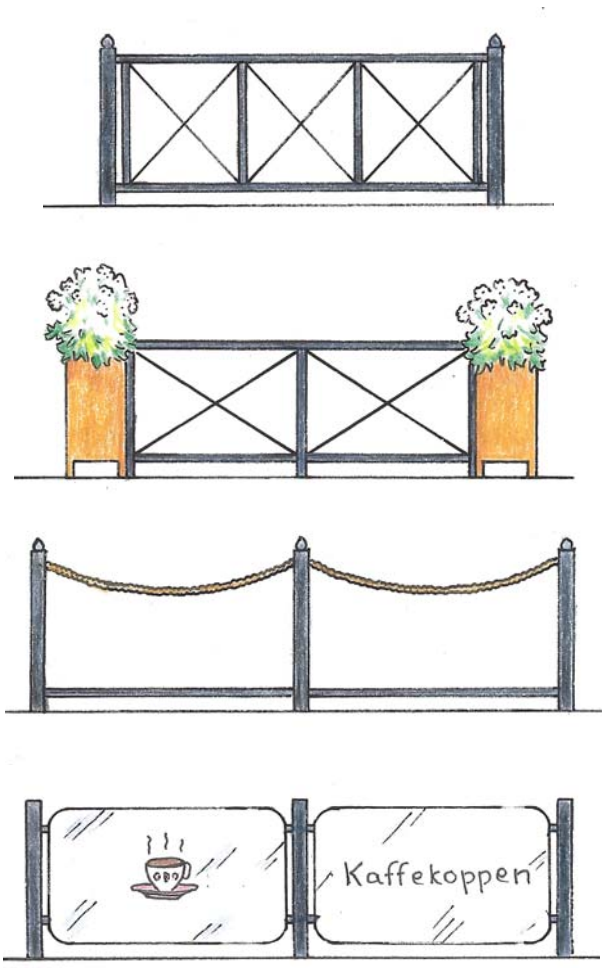

Några exempel på godkända inhägnader. Smidesstaket med och utan avbrytande blomlådor. Järnpollare med rep samt nedre tvärslå som hjälp för synskadade. Järnpollare med skivor av härdat glas.

En av de många uteserveringarna i Kungsträdgården i Stockholm. Här har man en enkel avgränsning av rep och möblerna är placerade direkt på marken. Uteserveringen känns som en del av parkområdet och dess gäster kan lätt ta del av vad som händer runt omkring.

Solavskärmning/Tak

En av tjusningarna med uteserveringar är att man får möjlighet att sitta utomhus och uppleva sol, vind och dofter samtidigt som man kan ta del av folklivet utanför inhägnaden. Om man skulle förse uteserveringen med höga inhägnader och fast tak skulle en stor del av dessa intryck förtas. Trots detta vill man som näringsidkare ofta kunna erbjuda sina gäster skydd mot sol och vind och då är markiser och stora parasoll mycket bra val. De ger serveringen ett lätt och luftigt intryck och de kan fällas in och ut efter väderleken. En idé kan vara att ha en kort markis längs väggen och komplettera detta med parasoller utanför.

Markiser bör vara fritt hängande, dvs. utan stödben, och helst inte ha någon gavel då detta kan ge ett tungt intryck. Ljusa färger släpper igenom ett naturligt ljus och ger inte så skarpa skuggor, medan alltför mörka färger kan göra att det blir mycket varmt soliga dagar. Naturligtvis är det viktigt att markisen är väl inpassad i byggnadens fasad och att den passar väl ihop med husets arkitektur och färg. Fasta tak är inte tillåtna. Eventuell reklam måste vara diskret och tillåts endast på markisernas och parasollernas nedhäng.

Liten caféservering. En lätt möblering direkt på marken gör att fokus inte flyttas från den vackra fasaden. Dessutom bidrar det till att serveringen blir en del av torgrummet. En enkel avgränsning hade dock underlättat för synskadade.

Möbler

Uteserveringens möblering är en mycket viktig del av stadsrummet och därför bör möbler med stadsmässig karaktär väljas. Lätta cafémöbler i smide, metall, konstrotting eller trä brukar passa bra i den här typen av miljöer medan vita eller grova plastmöbler mer hör villaträdgårdarna till. Fasta sittgrupper av den typ som ofta finns på rastplatser passar heller inte i en stadskärna. Det är också viktigt att välja möbler som fungerar bra även om underlaget/gatubeläggningen inte är helt jämnt.

Det finns många slags möbler som kan vara fina på en uteservering men de bör dock vara lätta och "stadsmässiga" till sin karaktär. Bilderna visar stolar av smide med trä, vävt tyg samt konstrotting.

Sammanfattning av riktlinjer för uteserveringar i Avesta

Följande riktlinjer är antagna av Fritid- och teknikstyrelsen 2009-12-17 och gäller fr.o.m. 2010-01-01. Tillstånden gäller 15 april - 15 oktober och söks hos Polisen.

Utformning

- Teknisk service ger besked om var och hur en uteservering får anordnas.
- Uteserveringar och anordningar på offentlig plats ska anpassas med hänsyn till rörelsehindrade och synskadades tillgänglighet, säkerhet och framkomlighet.
- Utemöbler ska i normalfallet placeras direkt på markbeläggningen. Trädäck och liknande bör inte användas annat än i undantagsfall, t.ex. där det är stora nivåskillnader eller ojämnheter, och endast efter godkännande av Teknisk service.
- Utemöbler ska passa in i stadsmiljön. Möblerna ska ha stadsmässig karaktär och neutral färg.
- Räcken och inramning av uteserveringarna får vara lägst 0,8 m och högst 1,0 m. De ska ha en enkel och genomsiktlig utformning.
- Parasoller och markiser rekommenderas. Fasta tak tillåts inte.
- Marschaller ska ha ”sparkskydd” för att minimera olycksrisk.

Skötsel och ansvar

- Uteserveringen och dess närområde ska av tillståndsinnehavaren hållas städat och i gott skick.
- Tillståndsinnehavaren ansvarar för eventuella skador mot tredje man som föranletts av uteserveringen och dess anordningar.
- Direkt efter tillståndstidens slut (15 okt) skall platsen städas och återställas i ursprungligt skick.

Så här ansöker du om att få anordna uteservering

1. Polismyndigheten

Ansökan om begagnande av allmän plats görs hos Polismyndigheten, som i sin tur skickar ärendet på remiss till bl.a. Teknisk service. Innan du söker tillstånd är det därför bra om du redan tidigt har kontaktat ansvariga på förvaltningen för att diskutera ditt utformningsförslag med dem! De kan också ge förtydligande information om vilka regler och rekommendationer som gäller för uteserveringar.

Ansöker gör du på blanketten ”Ansökan om tillstånd enligt ordningslagen” som kan hämtas på Polisens hemsida www.polisen.se under ”Tjänster och tillstånd”. Blanketten finns självklart också att hämta på polisstationen. Till din ansökan ska du bifoga en situationsplan i skala 1:50 där det framgår var uteserveringen ska placeras i förhållande till gångbanan/gatan samt angränsande byggnader. Du ska också bifoga skisser eller bilder som visar hur du har tänkt dig avgränsningar, möbler, parasoll, blomsterlådor och liknande. Var ute i god tid så att du hinner göra eventuella efterfrågade ändringar.

Polisen ansvarar för att dessa regler efterföljs, samt tar ut en avgift för handläggning av din ansökan. Om villkoren i tillståndet inte följs kan det återkallas.

2. Teknisk service, Avesta Kommun

När du har fått din ansökan godkänd av Polisen kommer en avgift tas ut för nyttjande av allmän plats. Avgiften debiteras dig enligt fastställd taxa och tas ut av Teknisk service.

Andra tillstånd som kan komma att behövas

Bygglov

Om du följer riktlinjerna i denna skrift blir din uteservering troligen godkänd; för eventuella avvikelser från riklinjerna görs en särskild, restriktiv, prövning. Bygglovspliktiga utformningar ska undvikas på allmän plats men kan kanske bli aktuellt för dig som har uteservering på egen fastighet. Det kan t.ex. gälla tak, inglasning, plank högre än 1,10 m, uppbyggda golv och avgränsningar. Bygglov söks hos Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning.

Serveringstillstånd

För att få servera alkoholhaltiga drycker på uteserveringen krävs serveringstillstånd. Tillstånd söks hos Socialtjänsten och blankett för ansökan finns på kommunens hemsida.

Livsmedelshantering och toaletter

För livsmedelshantering utanför restaurangen eller caféet erfordras tillstånd från miljö- och byggförvaltningen. Det kan t.ex. vara om du vill anordna grillning. Enbart vanlig servering av mat behöver du dock inget tillstånd för.

En uteservering kan påverka hur många gästtoaletter som måste finnas. Prata gärna med miljö- och byggförvaltningen om detta.

Brandsäkerhet

Vid fasta etableringar där utrymningsvägar kan beröras, där uteserveringen kan påverka framkomligheten för räddningstjänstens fordon och/eller vid hantering av gasol ska Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund kontaktas. Där söker du också tillstånd för ev hantering av brandfarlig vara.

Störande ljud

Ljudet från din uteservering kan uppfattas som störande för omgivningen och då framför allt de närboende. Ta tidig kontakt med miljö- och byggförvaltningen för att finna en lämplig lösning.

Sammanställning av kontakter

Polisen i Avesta

Information om tillstånd och regler

Adress: Polisen i Avesta
Box 1804
701 18 Örebro

Besöksadr: Kungsgatan 42
Tel: 114 14

Miljö & Bygg

Information om bygglov, livsmedelshantering, krav på toaletter samt störande ljud.

Adress: Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning
774 81 Avesta

Besöksadr: Strandbacksvägen 7
Tel: 0226-64 54 54 eller 64 50 00
E-post: miljo-bygg@avesta.se

Teknisk service

Information om placering och utformning samt markupplåtelse

Adress: Avesta Kommun, Teknisk service
Prästgatan 50
774 35 Avesta

Besöksadr: Prästgatan 50
Tel: 0226-64 50 00
E-post: teknik@avesta.se

Räddningstjänsten

Information om utrymningskrav samt hantering av gasol. Tillstånd för hantering av brandfarlig vara.

Adress: Södra Dalarnas Räddningstjänstförbund
Axel Johnsons väg 70
774 34 Avesta

Tel: 0226-64 58 00
E-post: sdr@avesta.se

Socialtjänsten

Information om serveringstillstånd

Adress: Avesta Kommun, Socialtjänsten
Alkoholhandläggaren
Box 25
774 21 Avesta

Besöksadr: Markusgatan 25
Tel: 0226-64 53 44 eller 64 50 00
E-post: omsorg@avesta.se

Kommunens servicecenter

Allmän information, förmedling av kontakter och en "väg in" till kommunens alla verksamheter.

Adress: Avesta Kommun
774 81 Avesta

Besöksadr: Kungsgatan 32
Tel: 0226-64 50 00
E-post: sevicecenter@avesta.se

AVESTA KOMMUN

www.avesta.se
Tfn 0226-64 50 00
(Servicecenter)